Lietas Nr. C37050914

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Tukumā, 2014.gada 12.maijā

Tukuma rajona tiesa

tiesnese A.Vancāne

rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu

k o n s t a t ē j a:

prasītājs /pers. A/ 2014.gada 19.februārī iesniedza maza apmēra prasību, kurā, pamatojoties uz Civillikuma (saīsināti CL) 179.pantu, lūdz piedzīt no atbildētājas /pers. B/ uzturlīdzekļus bērnu /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ uzturam Ministru Kabineta noteiktajā minimālā apmērā, ņemot vērā bērna vecumu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētāja ir bērnu māte, bērni ir prasītāja apgādībā. Atbildētājai ir pienākums apgādāt savus nepilngadīgos bērnus, bet viņa to nedara.

Prasība pamatota ar Civillikuma 179.pantu un Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumu par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērniem".

Prasītājs nav lūdzis uzklausīšanu tiesas sēdē.

Paskaidrojumā par prasību atbildētāja tiesai paziņoja, ka prasību atzīst pilnā apmērā (lietas 16.lapa).

Atbildētāja nav lūgusi uzklausīšanu tiesas sēdē.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

No lietas materiālos esošām dzimšanas apliecību kopijām redzams, ka 1997.gada 28.martā dzimusi /pers. C/, 2000.gada 27.februārī dzimis /pers. E/, 2004.gada 3.janvārī dzimusi /pers. D/, kuru vecāki ir /pers. A/ un /pers. B/ (lietas 6.-8.lapa).

Bērni dzīvo kopā ar prasītāju, kura realizē bērnu aprūpi un uzraudzību, tas ir, nodrošina bērniem uzturu, aprūpi, attīstību, audzināšanu un bērnu individuālās intereses.

Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšanu, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Atbildētāja nav iebildusi prasībai.

Tiesa atzīst, ka atbildētājai neatkarīgi no viņas mantas stāvokļa ir jāpiedalās bērnu uzturēšanā. Atbildētājas pienākums ir nodrošināt sevi ar pastāvīgiem ienākumiem, kas ļautu pildīt likumā noteiktos vecāku pienākumus.

CPL 97.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 2. panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība. Šā likuma 10.pants nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību, katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Civillikuma 179.panta piektā daļa, kurā ir noteikts, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļi piedzenami pieprasītajā apmērā, kas atbilst valstī noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram, ņemot vērā bērna vecumu.

Kā izriet no lietas materiāliem atbildētāja materiāli nenodrošina savu bērnu uzturēšanu. Tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļu apmērs nosakāms atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērniem" prasībām.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus katram bērnam līdz 7 gadu vecumam – 25 % no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša algas, savukārt no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša algas. Minimālā mēneša darba alga ir EUR 320.

No lietas materiālos esošām dzimšanas apliecību kopijām konstatējams, ka lietas izskatīšanas laikā /pers. C/ ir 17 gadi, /pers. D/ 10 gadi, bet /pers. E/ 13 gadi. Līdz ar to minimālais uzturlīdzekļu apmērs nedrīkst būt zemāks par 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, kas atbilst EUR 96.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā lietā ir pamats ņemt vērā un piemērot CL 179. pantā norādīto, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto iztikas minimumu un bērna vecumu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājai jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Konkrētajā gadījumā uzturlīdzekļu apmērs valstī noteiktā minimālā apmērā pēc tiesas ieskata ir minimāla summa, kas nepieciešama bērna izglītošanai un iztikai.

Tiesa uzskata, ka lietā esošie pierādījumi ir pietiekami strīda izšķiršanai, tāpēc tiesa atzīst, ka prasība apmierināma, uzturlīdzekļi piedzenami valstī noteiktā minimālā apmērā, ņemot vērā bērna vecumu.

Tā kā prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus bērnu uzturam Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, tādēļ tiesa uzskata, ka nebūtu vērtējams pušu mantas stāvoklis, jo minimālais uzturlīdzekļu apmērs katram vecākam ir jānodrošina katru mēnesi savam bērnam neatkarīgi no mantas stāvokļa.

Tiesa ņem vērā, ka atbildētāja pretējus pierādījumus nav iesniegusi.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC-556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Līdz ar to tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi.

Tiesības saņemt uzturlīdzekļus prasītājam radušās ar pieteikuma iesniegšanas dienu, kad prasītājs vērsās tiesā ar likumu nodrošināto tiesību saņemt uzturlīdzekļus bērnu uzturam, tāpēc uzturlīdzekļi piedzenami no 2014.gada 19.februāra.

Uzturlīdzekļu piedziņa ar tiesas spriedumu neliedz atbildētājai sprieduma izpildes laikā pierādīt iepriekš samaksāto uzturlīdzekļu apmēru, atskaitot to no piespriestās summas**.**

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas šajā lietā ir atbrīvota uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta pamata, tiesas izdevumi ir piedzenami valsts ienākumos no atbildētājas.

Atbilstoši CPL 35.panta pirmās daļas 3.punktam prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Līdz ar to valsts nodeva tiek aprēķināta no prasības summas EUR (96x3) x 12 mēneši = EUR 3456. Tādējādi, no atbildētājas atbilstoši CPL 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu piedzenama valsts nodeva EUR 372,98 – 320,10 *euro* plus 4% no prasības summas, kas pārsniedz 2134 euro.

Atbilstoši CPL 42.pantam no atbildētāja valsts ienākumos būtu piedzenami tiesas izdevumi –valsts nodeva par uzturlīdzekļu piedziņu EUR 372,98 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 7,35.

Ievērojot CPL 43.panta ceturto daļu, tiesa uzskata, ka atbildētāja atbrīvojama no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, ņemot vērā viņas mantisko stāvokli. Tiesas izdevumu apmērs konkrētajā lietā sastāda EUR 380,33. Ar lietas materiāliem pierādīts, ka atbildētājas ienākumi ir EUR 70 mēnesī, ko apliecina lietā esošā 2014.gada 25.februāra VSAA Tukuma reģionālās nodaļas izziņa Nr.14/502141 (lietas 15.lapa), kas nav samērojams ar minēto tiesas izdevumu apmēru. Turklāt uz viņas gulstas pienākums uzturēt trīs bērnus un tiesas izdevumu samaksa var ietekmēt bērnu intereses, samazinot iespēju saņemt uzturlīdzekļus pilnā apmērā.

Civilprocesa likuma 43.panta 4.daļa paredz tiesai tiesības atbrīvot lietas dalībnieku no minēto izdevumu samaksas valsts labā.

Ievērojot Civilprocesa likuma 250.^{27} pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus bērnu /pers. C/, personas kods /personas kods/, /pers. D/, personas kods /personas kods/, un /pers. E/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi 30 procentu apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas katram, sākot no 2014.gada 19.februāra līdz katra bērna pilngadībai.

Atbrīvot /pers. B/ no tiesas izdevumu EUR 380,33 samaksas valsts labā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas 2014.gada 12.maija apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā, sūdzību iesniedzot Tukuma rajona tiesā.

Tiesnese A.Vancāne